

Extra City Kunsthall, Antwerpen – Tentoonstellingsgids

[] ORBAN SPACE:

LUC DELEU – T.O.P.

OFFICE []

ALL THAT IS SOLID

MELTS INTO AIR –

MONA VĂTĂMANU

& FLORIN TUDOR

[] THE

FORGOTTEN

SPACE – ALLAN

SEKULA & NOËL

BURCH []

15 – 09 – 2013

[] NEDERLANDS 17 – 11 – 2013

Orban Space: Luc Deleu – T.O.P. office
Samengesteld door: Wouter Davidts
& Stefaan Vervoort in dialoog met Luc
Deleu – T.O.P. office

All That Is Solid Melts Into Air –
Mona Väitömanu & Florin Tudor

The Forgotten Space –
Allan Sekula & Noël Burch

15 september 2013 – 17 november 2013
Opening: 14 september, 18:30 – 22:00

Adres
Eikelstraat 31, 2600 Antwerpen

Extra City Kunsthall team:

Artistiek directeur
Mihnea Mircan

Productie
Caroline Van Eccelpoel

Communicatie
Carl Jacobs

Administratie en assistentie
Teatske Burgerjon

Technische assistentie
Gary Leddington

Technisch team
Oscar Hugal, James Bryant, Tom Volkaert,
Timothy Van de Laar, Bernd Lüttgerding,
Sander Michiels, Wannas Verhees

Raad van bestuur
Joeri Arts, Wilfried Cooreman, Karin
Hanssen, Evert Crols, Carl Keirsmaekers

Architectuur
Kris Kimpe

Grafisch ontwerp
Remco van Bladel

Met dank aan
Stad Antwerpen, District Berchem, Sara
Weyns, Bart de Baere, Stroom Den Haag,
Museum Boijmans Van Beuningen,
Frederic Vandoninck Wouter Willems
Architecten, de bruikleengevers van
de Luc Deleu exhibition, Win Van den
Abbeele, Chris Fitzpatrick, Galerie
Michel Rein, Michel Goossens, Marthe
Van Dessel, Charlotte Gyselincx,
Stéphanie Janssens, Frederik Vergaert,
Mesut Arslan, Wilfried Huet, Stijn Maes,
Valérie De Visscher, Nina Hendrickx,
Saori Kuono, Sanne Van Giel, Nathalie
Rijckooft, Marie Vandecasteele,
Lena Daems, Greet Vlegels, LLS 387,
Etablissement d'en Face, deBuren, Valiz
Publishers, milo Profi.

WELKOM

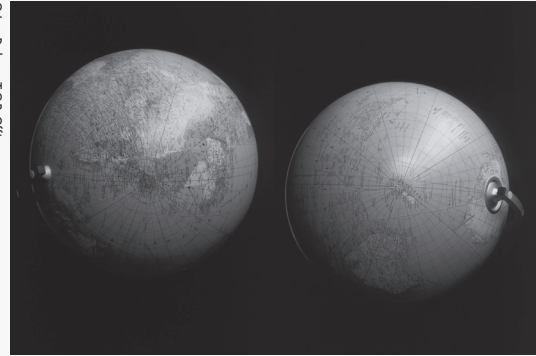
Wij zijn verheugd u te verwelkomen in de
nieuwe ruimtes van Extra City Kunsthall. Dit
is een opwindend moment in de groei
van ons instituut en een eerste stap in
een poging om een waardevol gebouw
uit het industrieel erfgoed van Antwerpen
nieuw leven in te blazen. In de komende
tijd zullen we steeds nieuwe functies en
elementen aan ons programma toevoegen
en op die manier het volledige potentieel
van onze ruimtes benutten. In samenwerk-
ing met andere organisaties hopen we
onze burens in Berchem en de inwoners
van Antwerpen een cultureel en sociaal
waardevolle locatie aan te bieden die
permanent bezet wordt door tentoonstel-
lingen, cinema, lezingen, performances en
gastpresentaties.

Een nieuw spook achtervolgt onze hedendaagse verbeelding. In milieukringen werd dit gedoopt tot *Earth Overshoot Day*: een bepaald moment in het jaar waarop de mensheid meer natuurlijke grondstoffen heeft verbruikt en meer afval heeft geproduceerd dan onze biosfeer in één jaar kan absorberen en verwerken. In een bredere interpretatie betekent deze term een steeds sterkere verstoring van een evenwicht tussen winst, verlies en onze hedendaagse verplichtingen tot het beheer van grondstoffen – gaande van kolenwinning tot theoretische paradigma's. De drie projecten die in dit inauguraal programma zijn samengebracht, reageren op deze discrepanties vanuit verschillende artistieke posities en stellen ethische en politieke vragen die gepaard gaan met hoe we deze wereld gebruiken en bewonen.

Terwijl een algemene toename van uitgaven en consumptie wordt toegejuicht als een economisch succes, accumuleert de ecologische schuld die hiermee gepaard gaat zienderogen. Op grotere voet leven dan ons milieu in feite kan verdragen – in een zichzelf versterkende onbalans tussen vooruitgang en vervuiling – dateert al van de jaren 1970; de periode waaruit ook de eerste formuleringen in verband met duurzaamheid stammen. Vandaag de dag duurt het achttien maanden alvorens de biosfeer zich kan herstellen van één jaar menselijke consumptie, met grote nationale producenten die zich het minst aantrekken van ecologie en de minder consumerende landen als grootste schuldenaars. De *Earth Overshoot Day* van dit jaar komt twee dagen eerder dan die van 2012: zo'n chronologische verschuiving suggereert dat een alarmerende toekomst stilaan het heden binnendringt.

ORBAN SPACE: LUC DELEU – T.O.P. OFFICE

© Luc Deleu – T.O.P. Office

INLEIDING TOT DE TENTOONSTELLINGEN

De kunstwerken die momenteel in Extra City Kunsthal getoond worden, richten zich niet zozeer direct op de kwestie van het ecologische deficit, maar nodigen uit tot radicale verbeelding, aangezet door het onderzoek dat de kunstenaars de voorbije jaren hebben gedaan en de casus die zij hebben opgebouwd rond urbanisme, pedagogie, schaarser wordende grondstoffen en de ondoorgrondelijkheid van de globalisering. Het is een grondige politieke zoektocht naar alternatieven voor systemen die de aarde aanvreten (geconcentreerd in de term 'ecophagy', die geformuleerd werd om situaties waarin ecosystemen geconsumeerd worden te beschrijven, dan wel wordt toegeschreven aan gebeurtenissen of fenomenen die de samenstelling of werking van de aarde aantasten), contrafeitelijke suggesties, alternatieven die we vergeten zijn of nog niet ontdekt hebben. Deze veelzeggende artistieke posities zijn gegrond in een uitgesproken zin voor analyse en herijking, in de noodzaak om – zowel praktische als symbolische – instrumenten uit te vinden die een herdenken van de toekomst mogelijk maken en ons misschien in staat stellen zelfstandige subjecten van die toekomst te worden, verlost uit de positie van lijdend voorwerp.

Men kan stellen dat Luc Deleu – T.O.P. office, Mona Vătămanu, Florin Tudor, Allan Sekula en Noël Burch allen een vorm van realisme toepassen, een realisme dat niet bang is voor een paradox, hyperbolen of utopische intuïtie. Vanuit dit perspectief zijn land, zee en lucht allen metaforische territoria en reservoirs van door een gulzige kolonie achtergelaten materiële restanten. De voorstellen van de kunstenaars creëren ruimte voor reflectie over hedendaagse dilemma's en modellen waar denken en doen steeds dichterbij elkaar komen en realiteit worden, in plaats van eeuwige dode letter.

Luc Deleu is één van België's meest innovatieve en radicale urbanistische denkers. Samen met zijn bureau T.O.P. office ontwikkelde Deleu over een tijdspanne meer dan vier decennia een intrigerend en consistent oeuvre waarin hij de architectuur steeds opnieuw uitdaagt om een verantwoordelijkheid op te nemen op schaal van de wereld.

Deze tentoonstelling, samengesteld door Wouter Davidts en Stefaan Vervoort in dialoog met T.O.P. office, focust op *Orban Space*, het 'onderzoek door ontwerp' project dat in 2006 door Deleu – T.O.P. office werd gelanceerd. Het project heeft tot doel de huidige noties van publieke ruimte uit te breiden op schaal van de wereld en urbanisme te herinterpreteren als *urbanisme*. Het project wordt steeds up-to-date gehouden en bouwt verder op stromen van ruimtelijke, sociologische en economische data en stelt alternatieve modellen voor om aan grondstofverdeling te doen voor het geheel van de mensheid.

De tentoonstelling tracht nieuwe perspectieven en ensembles te onthullen en tonen binnen het oeuvre van Luc Deleu – T.O.P. office. Om dit te bereiken vertrekt de tentoonstelling van vijf thematische clusters: *devices*, *media*, *dimensions*, *movements*, en *realities*. De clusters tonen de vele terugkerende operaties, acties en strategieën die het werk en de praktijk van Deleu – T.O.P. office van de voorbije vijf decennia karakteriseren.

Binnen een unieke scenografie ontwikkeld door T.O.P. office toont de tentoonstelling een selectie vroegere werken en projecten rondom recente resultaten van *Orban Space*. Nieuw geproduceerde werken worden in een historisch perspectief geplaatst aan de hand van voorgaande plannen en maquettes, schetsen, ontwerpinstrumenten en archiefdocumenten van 1969 tot 2013, waarvan vele tot op vandaag nog nooit getoond zijn.

Hieronder worden de vijf thema's toegelicht:

1. Devices

Vanaf de oprichting heeft T.O.P. office de vereiste instrumenten en hulpmiddelen gezocht, indien nodig zelfs uitgevonden, om projecten in de architectuur, stedenbouw en kunst te ontwikkelen.

T.O.P. office ontwikkelde de voorbije jaren *Orban Space: Terminology* (2006-heden), een meer dan duizend pagina's tellende index van de openbare ruimte op wereldschaal. Terminology tracht verschillende verbanden, hiërarchieën en prioriteiten van de globale publieke ruimte op elk mogelijk schaalniveau te beschrijven. Het koppelt abstracte termen aan foto's uit het archief van T.O.P. office en aan publiek beschikbaar beeldmateriaal, geplukt uit

encyclopedieën of websites zoals Wikipedia. Het resultaat is een ontwerpinstrument dat fungeert als woordenboek, atlas, thesaurus, catalogus en een handleiding voor architectuur en stadsplanning tegelijk.

2. Media

T.O.P. office heeft een breed spectrum aan communicatiemogelijkheden aangeboden en toegeëigend om het ontwerpproces en het resulterende werk publiek te maken, zoals postkaarten, affiches, films, tijdschriften, kranten.

De terminologie van de globale openbare ruimte vormt het vertrekpunt voor de poster *Orban Space: Analysis* (2006-2012). Bestaande uit de secties Forum, Network and Nodes, Urbanized Public Space, Setting & Location en Scales & Degrees of Urbanization laat de grafiek zich lezen als een geraffineerd en complex wereldbeeld, opgebouwd uit verschillende lagen van verstedelijking, infrastructuur en technologie. Met een sterrenhemel als achtergrond fungeren de panelen als ordeningssysteem en ontwerp kader voor de hedendaagse globale maatschappij.

3. Dimensions

Ophoudelijk heeft T.O.P. office de schaal van de aarde als maat gehanteerd voor de analyse van maatschappelijke ontwikkelingen en voor de impact van zijn eigen activiteiten.

Orban Space: The Voyage (2006-2013) documenteert het zeiltraject rond de wereld, persoonlijk afgelegd door Luc Deleu. De reis vormt een performatief hoogtepunt van Deleu's onderzoek naar het aardoppervlak, waarin hedendaagse globalisering niet enkel in kaart gebracht maar ook

letterlijk afgetast wordt. De afdruk houdt het midden tussen een cartografische berekening en een ontdekkingsreis en laat zowel het concrete als abstracte aspect van het onderzoek verschijnen. "Ik wil de reis doen om de schaal van de aarde in mijn vingers te krijgen," stelde Deleu in 1994, "en dat is toch waar het een urbanist om te doen is."

4. Movements

T.O.P. office heeft de statische aard van architectuur steevast uitgedaagd met plannen die vertrekken vanuit het dynamische.

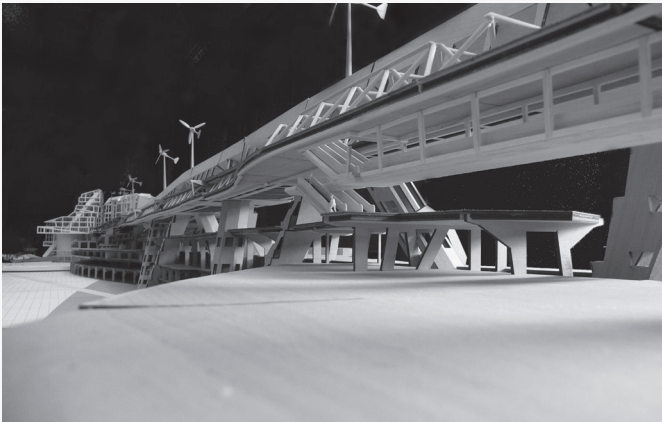
Urban Space: Travel Pictures (2006-2012) bevat een raster van foto's, gemaakt door Deleu tijdens een zeilreis rond de wereld in 45 (44) dagen in 2006. Het beeldend verslag van de feitelijke ervaring documenteert de verplaatsing van de urbanist over land, ter zee en in de lucht. De foto's verbeelden echter niet enkel de fysieke reis maar bieden ook een blik op de uiteenlopende politieke, culturele en historische gebieden die doorkruist werden – een globale sfeer die getekend wordt door een immer oprukkende internationalisering en de wederzijdse invloeden tussen Westen, Oosten, Noorden en Zuiden, met andere woorden door het hedendaagse naleven van een modernistisch tijdperk.

5. Realities

T.O.P. office hanteert de regel dat elk ontwerp – of het nu van conceptuele of ludieke aard is, klein of grootschalig – zich verankert in de werkelijkheid en bijdraagt aan een toekomstig begrip van ons verblijf op planeet aarde.

Het model *Sector X (2010)* analyseert een stedelijk gebied in Antwerpen in de onmiddellijke omgeving van het kantoor van T.O.P. office. Door de uiteenlopende

URBAN SPACE: LUC DELEU – T.O.P. OFFICE

verkeersstromen in kaart te brengen en op elkaar te leggen genereerde T.O.P. office een vreemdsoortige architectuur, losgekoppeld van de objecten, lichamen en gebouwen die de oorspronkelijke plek bevolken. De combinatie van een minutieuze aandacht voor de lokale omgeving, met een abstracte en haast schaalloze materialisatie, laten zien dat de publieke ruimte een veelgelaagd krachtenveld is.

Wouter Davidts en Stefaan Vervoort. Januari 2013

Appendix

Speciaal voor de tentoonstelling in Extra City Kunsthal werd een discoursief programma uitgewerkt dat alternatieve perspectieven biedt op deze vijf clusters. Aan de hand van lezingen, performances, films, sculpturale interventies en muziek zal de diverse output van Luc Deleu – T.O.P. office op uiteenlopende wijze in beschouwing genomen worden. Met bijdragen van: Mark Jarzombek, Adrian Lahoud, Hugh Campbell, Chantal Pattyn, Adrien Tirtiaux, Hans Demeulenaere en de studenten drama van het conservatorium van Antwerpen. Met films van Charles and Ray Eames, Al Reinert en Victor Kossakovsky.

Een boek over het werk van Luc Deleu – T.O.P. office, samengesteld door Wouter Davidts, Stefaan Vervoort en Guy Châtel, en uitgegeven bij Valiz, boek- en culturele projecten zal zijn Belgische lancering kennen tijdens de tentoonstellingsperiode.

Deze tentoonstelling werd geproduceerd met Stroom Den Haag. Het videowerk 'Tribune' werd geproduceerd met LLS387 – Antwerpen en Etablissement d'en Face Projects – Brussel. Alle werken worden getoond met toestemming van van Luc Deleu – T.O.P. office. Met de vrijgeevige medewerking van volgende bruikleengevers: Bernard Blondeel Koen Deprez Annie Gentils, M HKA, Museum Dhondt-Dhaenens, Team Vlaams Bouwmeester.

ORBAN SPACE: LUC DELEU – T.O.P. OFFICE

EXTRA CITY KUNSTHAL – TENTOONSTELLINGSGIDS

@ Luc Deleu – T.O.P. Office

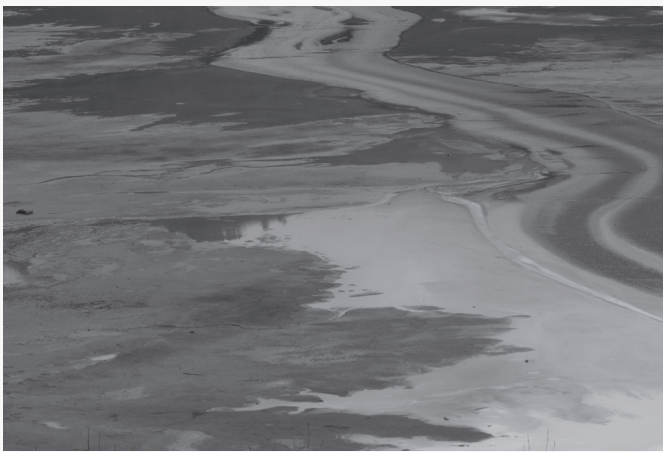
ALL THAT IS SOLID MELTS INTO AIR – MONA VĂTĂMANU & FLORIN TUDOR

In zijn eerste institutionele presentatie in België toont het Roemeens kunstenaarsduo Mona Vătămanu en Florin Tudor een ensemble van twee nieuwe films en een installatie. Het zijn complementaire elementen in een onderzoek naar mensenrechten en 'non-mensenrechten' (de rechten van dieren, bomen, stenen,...) en de wijze waarop ze stilaan afgeschaft worden. Indirect beredeneren de kunstenaars dat de huidige representaties van de wereld in directe verbinding staan met een apocalyptische verbeelding, met visies over hoe de wereld zou kunnen eindigen. En dat onze tijd vooral gedefinieerd wordt door een continue stroom van explosieve noodgevallen, totdat het systeem volledig lam wordt gelegd.

Beide films laten zich enerzijds lezen als lokale casus, waarbij de symptomen en effecten van de democratische transitie in Roemenië worden onderzocht. Anderzijds belichten ze een universeel perspectief, waarbij ze dienen als symbolische representatie van de verwoesting die het milieu ondergaat en de aanhoudende economische oorlogen als dramatische antoniemen van politieke slogans zoals 'verantwoordelijkheid ten opzichte van onze planeet en ten opzichte van de minderbedeelden'.

Het is dit breder perspectief dat tot uiting komt in de installatie voor Extra City Kunsthall: een 'arme' kosmologie, een representatie van het ons gekende universum alsof het gebouwd werd door zij die alles verloren. Gekneed in deeg bengelen deze planeten en sterren aan stukjes touw. Ergens tussen een beeld van de kosmos en een

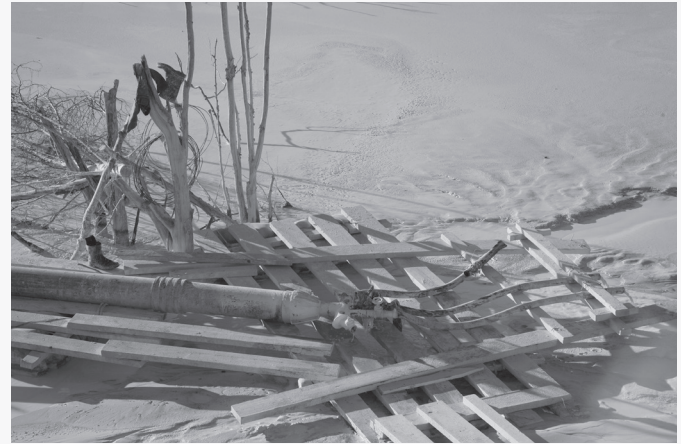
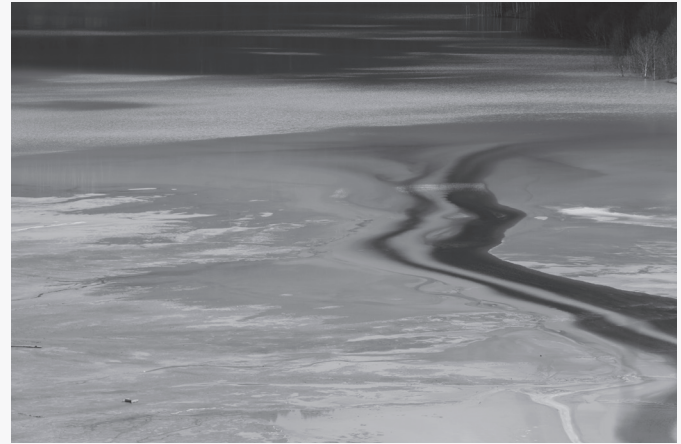
URBAN SPACE: LUC DELEU – T.O.P. OFFICE

geïmproviseerd leegstaand Panopticum is de installatie conceptueel georganiseerd rond de *Verklaring van de Rechten van de Mens*, die geprint zijn op bloemzaken. Abstractie en belichaming, erosie en duurzaamheid relateren daarom zowel aan onze wereld als aan onze rechten: twee noties van modern humanisme en moderne ecologie die afhangen van een globaal akkoord.

De video *All That Is Solid Melts Into Air* werd gefilmd op de mijnsite van Rosia Montana in Noord-West Roemenië, een mijn die rijk is aan goud en zeldzame metalen. Een Canadese onderneming adverteert er haar plannen aan de hand van een overdreven optimistische pr-campagne. Die campagne staat echter in schril contrast met het beeldmateriaal waarop deze film gebaseerd is. Rosia Montana, waar al in Pre-Romeinse tijd werd gedolven en na de jaren 1970 opnieuw ongenadig werd geëxploiteerd, lijkt angstvalig op een postcataclysmische planeet, waar elk teken van leven is ondergedompeld in het rood gekleurde water.

Terwijl het beslissingsproces rond dit mijnproject aantoont hoe het legale aspect ondergeschikt is aan de belangen van een multinational, worden de weinig overgebleven bewoners verplicht naar hoger gelegen gebieden te migreren, om zich zo steeds opnieuw veilig te stellen van het stijgende water. Hun eindbestemming is echter een definitieve verhuis wanneer het plan, met haar retoriek over gemeenschapsondersteuning, tot uitvoering wordt gebracht. De kunstenaars brachten met hun onderzoek aan het licht dat er in Rosia Montana een situatie is ontstaan waar niets zeker en voorstelbaar is, waar het herstellen van het milieu en de existentiële schade verdampen aan dezelfde snelheid als de verandering van het eens zo bergachtige landschap.

Dit project werd geproduceerd door Extra City Kunsthall. De werken worden gefoond met toestemming van de kunstenaars en van D+T Project, Brussel; Lombard-Freid Projects, New York en Andreiana Mihail Gallery, Boekarest.

ALL THAT IS SOLID SELTS INTO AIR – MONA VĂTĂMANU & FLORIN TUDOR

Dit rampscenario in slow motion, in gang gezet door een proces waarbij een cocktail van chemische producten in de grond wordt geïnjecteerd, echoot in de twee elementen die de soundtrack van de film vormen. Fragmenten van politieke toespraken door Salvador Allende en Thomas Sankara benadrukken een complete lezing van *De Openbaring van Johannes*, het laatste hoofdstuk uit de bijbel. De tekst van de Apocalyps heeft een eigenaardige relatie met het verwoeste landschap: woord en beeld oscilleren in relatie met elkaar en wisselen de functies van figuur en grond uit. De twee scripts voor vernieuwing in de soundtrack, hetzij door destructie of door revolutionaire transformatie, schrijven een geschiedenis van het idee van de toekomst: van een toekomst die eindigt met de verschijning van een kwaadaardige god, tot een toekomst die – na de twintigste eeuw – de mensheid tegen zichzelf kan los laten.

De tweede video, *The Unblinded*, start van een verslag over een poging van de Roemeens-orthodoxe Kerk om een nationaal monopolie te verzekeren op de productie van kaarsen, waardoor ze anderen – waaronder een organisatie voor de begeleiding van blinden – van hun enige inkomsten beroven. In de film wordt een jonge blinde vrouw door een organisatie die mindervaliden traint geleerd om kaarsen te maken. Ironisch genoeg vanuit het concept van verlichting, handelt *The Unblinded* over de relatie tussen zij die nood hebben aan verlossing en zij die verlossing schenken en tussen het fragiele leven en onopgemerkte dodelijke retorische of economische constructies. Ongezien licht staat voor de obstructies die zij die maken en zij die consumeren van elkaar scheiden, de waarderegimes die werk en waarde uit elkaar rukken.

THE FORGOTTEN SPACE – ALLAN SEKULA & NOËL BURCH

De cinema van Extra City Kunsthal wordt ingewijd door *The Forgotten Space*, een film van Allan Sekula en Noël Burch. In de film worden containers aan boord van schepen, aken, treinen en vrachtwagens gevolgd terwijl men luistert naar de verhalen van arbeiders, ingenieurs, planners, politici en zij die uitgesloten werden door de komst van het globale transportsysteem. De filmmakers bezochten boeren en dorpelingen die uit hun huizen gezet werden in Nederland en België, onderbetaalde vrachtwagenchauffeurs in Los Angeles en fabrieksarbeiders in China. Het beeld van de zee dat tevoorschijn komt door deze cineastische studie is geen synoniem voor oneindigheid, noch een metafoor voor stormen die overal te wereld voorkomen. De zee is een symbolisch vacante inflatie van functionaliteit, gestuwd door de economie en politieke convulsie door globalisatie.

© Allan Sekula and Noël Burch

ALL THAT IS SOLID SELTS INTO AIR – MONA VĀTĀMANU & FLORIN TUDOR

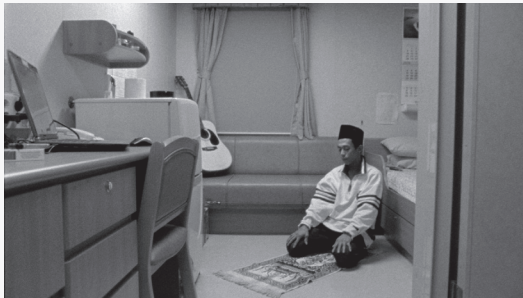
© Allan Sekula and Noël Burch

Uittreksel van de *director's notes* over de film:
"De zee beheersen is de zee vernietigen."

[...] Onze film gaat over globalisatie en de zee, *de vergeten ruimte* van onze moderniteit. [...]

[...] Eerst en vooral is globalisering de penetratie van de multinationale bedrijfseconomie in elk kleinste detail van het menselijke leven. De hedendaagse visie over een geïntegreerde, geglobaliseerde, zelfregulerende kapitalistische wereldeconomie kan worden teruggebracht naar enkele axioma's over de kapitalistische 'drang naar avontuur'. En toch, wat in dit huidige beeld sterk ontbreekt is elke zin van materiële resistentie ten opzichte van de expansie van het markt imperatief. Investerings vloeien als ontastbaar door de ether – alsof er magie mee gemoeid is. Geld maakt geld. Weelde is gewichtloos. Zeehandel, als er al aan gedacht wordt, is een relikwie van een oudere, meer absolute economie, van een wereld vol gebrekkigheid, roest en piepende kabels, van de trage beweging van zware dingen. [...]

© Allan Sekula and Noël Burch

[...] Zij van ons die reizen via de lucht, of die 'surfen' op het web, denken vandaag de dag nog slechts zelden aan de zee als een ruimte voor transport. We leven daarentegen in een tijdperk vol cyberspace en onmiddellijk elektronisch contact tussen jan en alleman, overal ter wereld.

In deze fantasiewereld wordt het concept 'afstand' volledig verlaten. Meer dan 90% van de cargo die wereldwijd verscheept wordt, gebeurt via de zee, en toch gaan hoog opgeleide mensen uit de ontwikkelde wereld ervan uit dat de goederen die zij verbruiken getransporteerd worden op dezelfde manier als zichzelf, dus via de lucht, en dat geld, dat ook reist tegen lichtsnelheid, de abstracte bron van alle weelde is. [...]

© Allan Sekula and Noël Burch

[...] Onze premisse is dat de zee een cruciale ruimte voor globalisering blijft. Nergens anders ter wereld is disoriëntatie, geweld en vervreemding van het hedendaagse kapitalisme meer manifest aanwezig. Maar deze waarheid is niet evident en moet worden benaderd als een puzzel, een mysterie, een probleem dat opgelost moet worden. [...]

[...] Het productieproces is niet langer geconcentreerd in de ontwikkelde wereld, maar is veel mobieler en meer verspreid geraakt. Zoals schepen beginnen te gelijken op

gebouwen - grote drijvende warenhuizen van een *just-in-time* systeem van distributie - zo worden bedrijven stilaan schepen, verdwijnend als een kat in de nacht, rusteloos zoekend naar steeds goedkopere werkkrachten. In de automobielandustrie, bijvoorbeeld, staat de functie van een schip gelijk aan dat van transportbandsysteem in een oude geïntegreerde autofabriek: onderdelen reizen de wereld rond op een tocht naar hun uiteindelijke assemblagelijijn. [...]

© Allan Sekula and Noël Burch

[...] De functie van zeehandel beperkt zich niet langer tot het aparte, mercantilistische ondernemen, maar is onderdeel geworden van een integraal component van een industrieel systeem op wereldschaal. We worden echter afgeleid van het kennen van de volle implicaties van dit inzicht door twee krachtige mythes die alle nieuwsgierigheid doodknippen. De eerste mythe is dat de zee niets meer is dan een cultureel en economisch anachronisme. De tweede mythe is dat we leven in een postindustriële maatschappij en dat cybernetische systemen en andere economische services de 'oude economie' - de economie van de zware materialen

THE FORGOTTEN SPACE – ALLAN SEKULA & NOËL BURCH

- aan de kant hebben geschoven. Daardoor genereert de fictie van veroudering grote reserves van sentimenteel verlangen naar dingen die eigenlijk niet echt dood zijn. [...]

[...] Ons antwoord op deze mythes is dat de zee een sleutel is voor het verstaan van de geglobaliseerde industrie. Zonder een grondige moderne en gesofisticeerde 'revolutie' in een zeewaardig cargo-afhandelingsysteem, zou het globale 'bedrijf' niet bestaan en zou globalisatie nu geen brandend thema zijn. [...]

[...] Schepen worden geladen en ontladen in minder dan twaalf uren, vergeleken tot werk intensieve cargo opslag van vijftig jaar geleden. De oude kadecultuur van zeemannsbars en bordelen heeft plaats geruimd voor onbevolkte terreinen of - dankzij de steun van de grondontwikkelaars - tot een nieuwe artificiële maritieme ruimte van thema restaurants, geësthetiseerde nautische relieken en dure appartementsgebouwen met zeezicht. Als het karakter en de klasse van een havenstad veranderd, verdwijnt de gedachte aan

© Allan Sekula and Noël Burch

muitertij, rebellie, aan intense klassenstrijd door dokwerkers, matrozen, zeemannen, vissers en scheepswerfarbeiders – allen fundamenteel onderdeel van een institutie van sociale democratie en vrije handel – uit het zicht van het publieke bewustzijn. [...]

[...] De dozen zijn overal, mobiel en anoniem – hun inhoud verscholen van het zicht. Men zou kunnen zeggen dat deze containers 'doodsisten van werkkrachten op afstand zijn', volgestouwd met goederen die elders werden geproduceerd, door onzichtbare arbeiders aan de andere kant van de wereld. We worden verteld dat deze verandering door de gevolgen van de globalisering onvermijdbaar is om onze constante welvaart op punt te houden en voor de opkomende welvaart voor zij die momenteel nog zover weg het werk doen. Maar misschien is dit eerder een zaak voor Pandora, of voor de helderziende zuster Cassandra. [...]

[...] Onze film speelt zich af tussen vier havensteden: Bilbao, Rotterdam, Los Angeles en Hong Kong. We bezoeken het industriële hinterland in zuid-China en het transport hinterland in het hart van Nederland. Van de vier havensteden kunnen we drie klasseren als super-havens, de grootste in de wereld. Hier ontmoeten we functionele hypertrofie. Bilbao, een achteruitgaande haven met een moedige maritieme geschiedenis, is een site geworden van de radicale symbolische transformatie van een in verval zijnde maritieme ruimte. In Bilbao leeft functionele atrofie samen met symbolische hypertrofie, een delirium van neobarokke maritieme nostalgie die getrouwd is met de al even uitzinnige belofte van de 'nieuwe economie'. [...]

Bron: <http://www.theforgottenspace.net>
Film courtesy van Galerie Michel Rein, Paris.